

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 132-2025
Datum : 15 oktober 2025
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : B.M.M. Rensen-Leeman
Portefeuillehouder : H. van Lochem
Onderwerp : Uitkomst evaluatie subsidieproces lokale omroep en ontwikkelingen streekomroep

Aanleiding:

In de gemeentebegroting van 2025 wordt de extra subsidie voor de lokale omroep ten behoeve van de streekomroep verlengd voor de jaren 2025 en 2026. Het college heeft toen de toezegging gedaan om de extra subsidie en het proces naar één Achterhoekse omroep in de loop van 2025 te evalueren. Dit omdat er op het moment van het verlengen van deze subsidie nog veel onduidelijk over de inhoud van de nieuwe Mediawet en de gevolgen voor lokale omroepen was. In deze raadsmededeling wordt ingegaan op de laatste ontwikkelingen op weg naar de nieuwe Mediawet en de evaluatie van het subsidieproces voor de extra subsidie van onze lokale omroep AFM.

Inhoud mededeling:

Laatste ontwikkelingen nieuwe Mediawet: van lokale omroep naar streekomroep.

Op 3 juni 2025 heeft u tijdens de beeldvormende bijeenkomst een uitgebreide technische briefing gehad waarin u informatie heeft gekregen over het proces om te komen tot de nieuwe Mediawet. In de nieuwe Mediawet worden de lokale omroepen vervangen door streekomroepen. De besluitvorming over deze wet werd dit najaar verwacht.

Tijdens de briefing bent u op de hoogte gesteld dat de Achterhoek als streek haar zorgen heeft gedeeld op een aantal punten bij de internetconsultatie van de nieuwe Mediawet. Daarnaast hebben de Oost-Achterhoekse gemeenten gereageerd op de streekindeling met het verzoek de streek Achterhoek op te splitsen via de changeboard-procedure. Dit is niet overgenomen door de changeboard en er komt één streekomroep voor de hele Achterhoek.

De ontwikkelingen rond de nieuwe Mediawet en de vorming van de streekomroepen gaan ondertussen onverminderd door. De VNG heeft de laatste ontwikkelingen op 16 oktober met ons gedeeld. Het is inmiddels duidelijk dat, ondanks de zorgen die gemeenten en VNG hebben gedeeld, de rol van de gemeente naar de streekomroep vanaf 2028 marginaal wordt.

- *De financiering van de streekomroep gaat over naar het Rijk. Er is dan geen zorg- of instandhoudingsplicht meer voor gemeenten.*
Alle streekomroepen hebben de basisplicht om in het hele gebied lokaal toereikend media-aanbod te verzorgen. Het is (nog) onduidelijk wie dit gaat controleren. Niet meer gemeentelijk subsidiëren is inherent aan de keuze van het rijk. Als een gemeente extra wil investeren in de streekomroep als waakhond van de lokale democratie, kan zij ervoor kiezen om een bijdrage te verstrekken aan de streekomroep. Dan moet zij dit al voor de aanwijzing bekend maken hoeveel geld zij de daaropvolgende periode van 5 jaar wil verstrekken aan de streekomroep. Dus voordat bekend is wie de streekomroep gaat bemannen. Ook kan een gemeente ervoor

kiezen om programma's in te kopen bij de streekomroep die niet tot de wettelijke taak van de streekomroep behoren.

- *De adviestaak van de gemeenteraad wordt beperkt.*

De gemeenteraad moet nog steeds eens per vijf jaar een advies uitbrengen over de zendmachtiging van de streekomroep. Maar aangezien alle 9 gemeenten in onze streek dit moeten, weegt het advies van onze eigen gemeenteraad veel minder zwaar mee. Het advies wordt gegeven over 3 criteria: het Programma Beleidsbepalend Orgaan, het vrijwilligersbeleid en de samenwerking met maatschappelijke instellingen. Nieuw is dat de NLPO (Nederlandse Lokale Publieke Omroepen) een formele rol krijgen om advies uit te brengen over de aanwijzing. Zij adviseren over de mate waarin de streekomroep voldoet aan het concessiebeleidsplan en de landelijke kwaliteitscriteria. De uiteindelijke aanwijzing gebeurt door het Commissariaat voor de Media.

De planning voor de vaststelling van de nieuwe Mediawet is erg ambitieus. Deze is als volgt:

- Oktober 2025 (?): Advies Raad van State
- Eind 2025/begin 2026: minister stuurt wetstekst naar parlement
- 1 juli 2026: inwerkingtreding nieuwe Mediawet en lagere wetgeving
- Medio 2027: inschrijving streekomroep
- 31 december 2027: vervallen alle zendmachtigingen
- 1 januari 2028: aanwijzing 80 streekomroepen

De aanwijzing van Stichting Lokale Omroep Aalten Dinxperlo (SLOAD, AFM) als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Aalten loopt tot maart 2027. Onlangs hebben wij bericht gehad dat deze aanwijzing waarschijnlijk wordt verlengd tot eind 2027. Dit alles op voorwaarde dat de nieuwe Mediawet volgens planning wordt vastgesteld.

Evaluatie extra subsidie

Als overbrugging naar en voorbereiding op de nieuwe situatie van één streekomroep voor de Achterhoek, hebben de gemeente Aalten en Oost Gelre besloten extra incidenteel subsidie aan de lokale publieke omroep te verstrekken voor de jaren 2022, 2023 en 2024. De extra subsidie is door de betrokken gemeenten verstrekt voor de vorming van Streekomroep Oost Achterhoek (1Achterhoek) en kan ingezet worden voor professionalisering en het voldoen aan de eisen voor lokaal toereikend media-aanbod. Omdat de besluitvorming over de wetgeving is uitgesteld, is besloten de subsidie te verlengen voor de jaren 2025 en 2026 (Toen was de ingangsdatum van de nieuwe Mediawet nog voorzien op 1 januari 2027).

Mede dankzij de extra gemeentelijk subsidie is streekomroep 1Achterhoek in de Oost-Achterhoek door de lokale omroepen gevormd en van start gegaan. Eerst met nieuws vanuit 3 gemeenten en vanaf 2024 met nieuws vanuit 2 gemeenten. De colleges van Aalten en Oost-Gelre hebben toen besloten om de extra subsidie voort te zetten.

De evaluatie van de extra gemeentelijk subsidie heeft afgelopen maand plaatsgevonden. De extra subsidie is volgens de afspraken besteed. In het jaarverslag van 1Achterhoek wordt aangegeven dat de extra subsidie van de beide gemeenten is ingezet voor (journalistieke) professionalisering en het voldoen aan Lokaal Toereikend Media Aanbod (LTMA). Streekomroep 1Achterhoek is volop in de lucht en in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn mogelijk door de extra subsidie van beide gemeenten. 1Achterhoek biedt een goede nieuwsvoorziening waarin het nieuws en informatie uit de deelnemende gemeenten aan bod komt. Zij zetten zich in om zo lokaal mogelijk nieuws over de Oost-Achterhoek te brengen.

Ieder jaar worden er weer mooie stappen gezet. Enkele highlights van de afgelopen twee jaar zijn:

- Er is een nieuwe vaste journalist in dienst die zich richt op de aansturing van de vrijwilligers en het brengen van een aantal nieuwsitems per dag.
- De socials zijn vorig jaar nieuw leven ingeblazen en er worden veel mensen bereikt, op pieken wel 10.000 tegelijk.
- Er is gezamenlijke programmering, maar ook heeft AFM 's avonds haar eigen doelgroepprogramma en Gelre FM haar eigen doelgroepkanaal LeukFM binnen de samenwerking.
- In 2025 is het tv-kanaal van start gegaan. Er zijn uitzendingen gemaakt van onder meer het bloemencorso in Lichtenvoorde en de allegorische optocht in Aalten.

- Op het tv-kanaal en op de website worden sfeerbeelden van de gemeenten getoond, mede mogelijk gemaakt door de Leader subsidie hiervoor.
- Er is samenwerking met de NOS, met Omroep Gelderland en ziekenomroep Groenlo, waardoor lokale berichten snel met elkaar gedeeld kunnen worden.

Er wordt intensief samengewerkt door bestuurders en vrijwilligers van beide lokale omroepen die binnen streekomroep 1Achterhoek actief zijn. 1Achterhoek en ook de lokale omroepen zijn blij met alle enthousiaste reacties die zij van inwoners en vrijwilligers ontvangen. Dit motiveert hen om door te gaan in deze onzekere situatie en energie te steken in het proces naar één streekomroep voor de Achterhoek.

Het was voor 1Achterhoek niet mogelijk om in 2025 extra subsidie aan te vragen bij het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SVDJ) voor de periode 2026–2027. Deze subsidie is bedoeld om lokale omroepen te helpen bij hun transitie naar een streekomroep. 1Achterhoek werd uitgesloten omdat zij niet voldoende gemeenten de Achterhoek bereiken op dit moment. Lokale omroepen die subsidie ontvingen van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SVDJ) krijgen straks niet automatisch een aanwijzing als streekomroep.

De twee samenwerkende lokale omroepen (en daarmee 1Achterhoek) en al haar vrijwilligers zijn in afwachting van de besluitvorming over de nieuwe Mediawet. Als deze is vastgesteld en er duidelijkheid is over de gevolgen, dan kunnen zij zich beraden over de toekomst. Hierbij liggen alle opties nog open: van zelf inschrijven op de uitvraag voor streekomroep tot misschien wel helemaal stoppen, Van samenwerken binnen de nieuwe aangewezen streekomroep tot doorgaan als commerciële media-instelling.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
n.v.t.